

Изложба *Стазе, споне, спознаје*: три ауторке из Србије на Руту књижевница

Изложба *Стазе, споне, спознаје* отворена је у Народној библиотеци Србије 7. децембра 2022. На отварању су говорили Владимир Пиштало, директор Народне библиотеке Србије, Андреја Рихтер, председница Удружења *Руте књижевница*, и Биљана Дојчиновић и Мирјана Станишић, ауторке изложбе.

Изложба је настала у оквиру пројекта *Рута књижевница* (Women Writers Route), једне од 48 културних рута Савета Европе и једне од десетак које пролазе кроз Србију. *Рута књижевница* повезује седам словенских земаља и четрнаест књижевница: поред ауторки из Србије, Јелене Ј. Димитријевић, Исидоре Секулић и Десанке Максимовић, ту су Јелисавета Багријана из Бугарске, Марија Конопњицка из Пољске, Зинаида Хипиус, Ана Ахматова и Марина Цветајева из Русије, Зофка Кведер, Лили Нови и Љупка Шорли из Словеније, Ивана Брлић-Мажуранић и Марија Јурић Загорка из Хрватске и Дивна Вековић из Црне Горе.

Народна библиотека Србије је део *Руте* јер чува наслеђе и дела ових књижевница, а у њој је смештена и Задужбина „Десанка Максимовић”. Изложба је припремљена у сарадњи с пројектом *Књиженство* са Филолошког факултета Универзитета у Београду.

На овој изложби представљамо дела Јелене Ј. Димитријевић (1862–1945) настала на путу по Америци (1919–1920), путу око света (1926–1927) и песме настале почетком тридесетих година у Француској. Америчко искуство је описано у путопису објављеном 1934. *Нови свет или годину дана у Америци*, у причама из *Српског књижевног гласника*, песмама из рукописа *На Океану и преко Океана* (P542), *К Сунцу за Сунце* (P543) и *Из Новог света* (P545) који се чувају у Народној библиотеци. Пут око света исприповедан је кроз путопис *Седам мора и три океана* чије се обе књиге чувају у рукопису (P540) у Народној библиотеци, а збирка песама на француском језику насловљена је *Au Soleil couchant / У сутон* (P 544).

У сегменту посвећеном Исидори Секулић (1877–1958) налазе се рукопис књиге *Сапутници* (P183), прво издање ове збирке из 1913, као и три записа из ње које је првобитно објавила у *Српском књижевном гласнику*. Сâм наслов *Сапутници* нам јасно указује на метафоричан доживљај живота као путовања. Из Исидориних дела и писама издваја се њена љубав према Скандинавији, нарочито Норвешкој. У кореспонденцији са

Светиславом Б. Цвијановићем и Светиславом Петровићем, која се чува у Народној библиотеци, изложеној за ову прилику (збирке Р641, односно Р642), види се одушевљење културом и природом овог дела Европе. У *Писмима из Норвешке* фасцинација лепотом, величанственошћу и тишином предела основна је нит – изложено је прво издање овог путописа.

Десанка Максимовић (1898–1993), као и њене претходнице и, делом, савременице, била је светска путница. Ипак, путописи чине мањи део њеног стваралаштва. На овој изложби представљена је путописом из Аустралије из бележнице која је нађена у заоставштини и први пут се излаже. Заступљени су и оригинални рукописи њених песама, писма и преводи. Из богате заоставштине издвојени су још необјављени материјали који говоре о везама са словенским књижевницама. Реч је о преписци коју је од 1957. године до пред крај живота водила с Идом Радвољином и Олгом Кутасовом.

На отварању изложбе госпођа Андреја Рихтер уручила је сертификате Савета Европе члановима *Руте књижевница*, међу којима је и *Књиженство*.

Изложба у простору НБС отворена је до 17. марта 2023. године.

Дигитална верзија изложбе *Стазе, споне, спознаје* доступна је на линку https://blogdigitalna.nb.rs/index_izlozbe.php.

Изложба о Јелени Ј. Димитријевић, Исидори Секулић и Десанки Максимовић је спремна

Отварање – упркос лошем времену, било је пуно гостију

Сертификат Савета Европе за *Књиженство* (слева надесно: Андреја Рихтер [председница Удружења *Рута књижевница*], Биљана Дојчиновић [руководитељка *Књиженства* и коауторка изложбе], Владимир Пиштало [управник Народне библиотеке Србије] и Мирјана Станишић [представница Задужбине „Десанка Максимовић“ и коауторка изложбе])

Посетиоци разгледају изложбу

(слева надесно) Нађа Стојковић (дизајн аксесоара), Милош Нинковић (дизајн каталога и изложбе), Андреја Рихтер (председница Удружења *Рута књижевница*), Биљана Дојчиновић и Мирјана Станишић (ауторке изложбе и каталога), Матеја Јанчар (представница Удружења *Рута књижевница*), Младен Весковић (представник Министарства културе и информисања Србије) и Драган Пурешић (заменик управника Народне библиотеке Србије)